

Veel VIB's krijgen dikke onvoldoende

Chemische stoffen zijn onmisbaar in onze maatschappij. Maar een groot aantal chemische stoffen heeft gevaarlijke eigenschappen. Bij onzorgvuldig gebruik kunnen die leiden tot bijvoorbeeld huidirritatie, brand of kanker.

REACH- en CLP-verordeningen zijn er om ons en het milieu te beschermen tegen de gevaren van deze stoffen. Veiligheidsinformatiebladen geven werkgevers belangrijke informatie over veilig werken met gevaarlijke stoffen van producenten en importeurs. Maar deugen die VIB's?

In 2016 ruim 900 inspecties op REACH en CLP

De samenwerkende inspectiediensten bevorderen de naleving van de REACH- en CLP-verordening, onder meer via toezicht. In 2016 hebben de inspectiediensten gezamenlijk ruim 900 inspecties uitgevoerd. De diensten werken in internationaal verband samen voor meer effectiviteit van de controles. Doel: een *level playing field* voor alle betrokken bedrijven.

Daarnaast zetten de inspectiediensten communicatie-instrumenten en zelfinspectietools in om naleving te verbeteren. Ook stimuleren ze brancheorganisaties om hun leden bij de naleving te ondersteunen. Zo bereiken ze veel meer bedrijven dan met controles alleen.

De doelgroep is groot, de regels zijn complex

De doelgroep van de regelgeving is echter groot en de regels zijn complex. De naleving van die regels vraagt veel inzet van bedrijven. Vooral van de bedrijven die met veel verschillende stoffen en mengsels werken. Dankzij die inzet – van bedrijven én brancheorganisaties – en het toezicht van de inspectiediensten is een positieve trend in de naleving zichtbaar.

Die trend is te zien als we de cijfers van 2016 vergelijken met die van 2013 – het laatste jaar waarover een jaarrapport van de samenwerkende inspectiediensten verscheen. Vooral op het onderdeel waar verbetering het hardst nodig was: de informatieplicht. Hierna een samenvatting van de resultaten uit de inspecties.

Waar het gaat om de registratieplicht

Het doel van de registratie is om eenduidig gegevens over gevaarsaspecten en te nemen beschermingsmaatregelen te verzamelen en te rapporteren. De naleving van de registratieplicht was in 2016 goed. Bij circa 90% van de gecontroleerde bedrijven waren de gecontroleerde stoffen geregistreerd of was registratie (nog) niet nodig. Dit komt overeen met het beeld uit de afgelopen jaren.

Per 1 juni 2018 moeten bedrijven ook stoffen registreren die zij in kleinere hoeveelheden produceren of importeren (1-100 ton/jaar). Hierdoor zullen meer MKB-bedrijven onder de registratieplicht vallen. Vanaf 1 juni 2018 is toezicht nodig om te bekijken of ook deze nieuwe doelgroep aan de registratieplicht voldoet.

Waar het gaat om de informatieplicht

Producenten en importeurs moeten door hen verzamelde gegevens over hun gevaarlijke stoffen en mengsels via veiligheidsinformatiebladen (VIB's) doorgeven aan hun afnemers. Zo'n VIB is een primaire informatiebron voor werkgevers bij het nakomen van

hun arboverplichtingen voor veilig werken met gevaarlijke stoffen. Ook zijn de VIB's belangrijk voor de gebruikers van gevaarlijke stoffen in het algemeen, om henzelf en het milieu te beschermen. Daarom is het belangrijk dat VIB's de vereiste informatie bevatten.

In 2016 is een duidelijke verbetering ten opzichte van 2013 zichtbaar in het nalevingspercentage van de belangrijkste rubrieken van de VIB's. Dit percentage is toegenomen van 25-40 naar circa 60%. Inzet in combinatie met toezicht beginnen hier hun vruchten af te werpen. Het nalevingspercentage blijft wel nog duidelijk achter bij het gewenste percentage van minstens 90%.

Foute indeling of etikettering, ontbrekende PBM-info

Met name een foute indeling van een stof of foute etikettering (rubriek 2) zijn ernstig. Die geven immers het type risico's van de stof aan, de ernst van die risico's en de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen. In 2016 had 40% van de VIB's een foute indeling of bevatte foute etiketteringselementen. Naar schatting ging het in een derde van de gevallen om een ernstige en in twee derde om een beperkte afwijking.

Ook het ontbreken van specifieke informatie over de benodigde PBM, zoals het type handschoenen, is ernstig. Want het VIB is juist bedoeld als informatiebron voor veilig werken met een specifiek product. Deze overtreding speelt nog steeds bij 50% van de VIB's (tegenover 75% in 2013). Kortom, een te groot deel van de VIB's bevat nog steeds ernstige fouten en omissies.

Geautoriseerde stoffen en stoffen met restricties

Voor een aantal zeer risicovolle stoffen geldt dat gebruik alleen is toegestaan met een autorisatie van de Europese Commissie. De naleving hiervan was in 2016 goed: bij ruim 95% van de controles bleek men een geautoriseerde stof niet meer te gebruiken of alleen met autorisatie.

Daarnaast gelden voor verschillende stoffen gebruiksbepalingen (restricties) op grond van Bijlage XVII van de REACH-verordening. Ook de naleving van deze bepalingen was in 2016 goed: bij 85 tot 100% van de gecontroleerde producten voldeden bedrijven aan de restrictienormen. De gecontroleerde producten zijn producten met asbest en cadmium, sieraden met cadmium, nikkel en lood en consumentenproducten met benzeen, toluen en PAK's.

> **LEES OOK: In 8 clicks naar REACH**

Gezond en veilig werken met gevaarlijke stoffen

De naleving van de verplichtingen voor gezond en veilig werken met gevaarlijke stoffen was in 2016 nog onvoldoende. De inspectiediensten moesten handhavingsinstrumenten inzetten bij circa de helft van de gecontroleerde bedrijven. Om diverse redenen: het ontbreken van een actueel VIB voor een bepaalde stof, onvoldoende inzet om risico's voor blootstelling aan gevaarlijke stoffen te inventariseren en voorkomen, en onvoldoende beschermende maatregelen.

Daarnaast bleek dat bedrijven soms moeite hebben met de naleving van de verplichtingen voor gezond en veilig werken. De VIB's die zij van leveranciers ontvangen bevatten daartoe niet genoeg informatie. Daarom is in 2016 de VIB-check gelanceerd. Hiermee kunnen eindgebruikers zelf snel en gemakkelijk de VIB's controleren die zij ontvangen. Voldoet een VIB niet aan de eisen, dan kunnen zij de leverancier om de juiste informatie vragen.

> **DOWNLOAD** de volledige publicatie 'Toezicht op productie en gebruik van chemische stoffen in 2016' – resultaten handhaving REACH en CLP.